

ORAȘUL ALEȘD

415100 ALEȘD, STR. BOBĂLNA, NR. 3, JUD. BIHOR
TEL: 0259-342547, 342539, FAX: 0259-342589
C.I.F. 4348920
www.alesd.ro

Nr. 14812 din 26.10.2023

Data publicării: 26.10.2023

ANUNȚ

Primarul orașului Aleșd, în temeiul OUG 57/2019, art. 136(1), privind Codul Administrativ, a inițiat următorul proiect de hotărâre:

“Proiect de hotarare privind aprobarea în principiu a ajustării prețului la apa potabilă și a tarifului la canalizare-epurare”

Întemeiul art. 6 din Legea nr. 52/2003, privind transparența decizională în administrația publică, Primăria orașului Aleșd supune dezbaterii publice acest proiect de hotărâre.

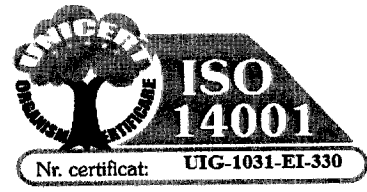
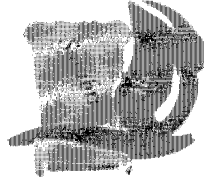
Propunerile și observațiile referitoare la proiectul de act normativ supus dezbaterii vor fi depuse înscris la secretariatul Primăriei, în perioada 26.10. 2023 – 04.11.2023.

Proiectul de hotărâre, însoțit de referat de aprobare, raport de specialitate și fișă de fundamentare, poate fi studiat și la avizierul Primăriei orașului Aleșd sau pe site-ul instituției www.alesd-bihor.ro la secțiunea dezbateri publice.

Primarul orașului Aleșd,
Todoca Ioan

S.C. SALUBRI S.A.
ALEȘD - Str. Lalelelor Nr.2 - jud. Bihor
CIF: RO 8334634 ; J05 / 437 / 1996
Cont: RO92RNCB0033021957710001
Banca: BCR Agenția Aleșd
E-mail: salubrialesd@yahoo.com
Tel.: 0359 / 800808 ; Fax: 0359 / 800809
Fax: 0259 / 340904

Nr. 3242 / 26.10.2023

**Catre
Consiliul Local al Orasului Alesd**

Subscrisa **SC SALUBRI SA** avand datele de identificare din antet, reprezentata legal prin director general – ing.Teodorof Claudiu-Radu, va comunicam urmatoarele:

In temeiul prevederilor art.8 alin (3) lit.k din Legea nr.51/2006 conform caruia *În exercitarea competențelor și atribuțiilor ce le revin în sfera serviciilor de utilități publice, autoritățile deliberative ale administrației publice locale asigură cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor de utilități publice și adoptă hotărâri în legătură cu: aprobarea stabilirii, ajustării sau modificării prețurilor și tarifelor, după caz, în condițiile legii speciale, cu respectarea normelor metodologice/procedurilor elaborate și aprobate de autoritățile de reglementare competente*

Tinand cont de prevederile HG 677 din 21 septembrie 2017 privind aprobarea Metodologiei de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă,

Prin prezenta va comunicam Documentatia privind ajustarea preturilor la apa potabila si apa uzata (canal) pentru UAT Alesd.

In prezent, pretul pentru apa potabila si apa uzata a fost aprobat prin HCL nr.80 din 25.05.2022 si este:

- pret apa potabila – 4,09 lei/mc + tva
- pret apa uzata (canal) – 3,48 lei/mc + tva

Pret apa potabila + apa uzata (canal) - 7,57 lei/mc + tva = 8,25 lei/mc

Mentionam faptul ca documentatia atasata a fost elaborata cu respectarea prevederilor legale, tinand cont de rata inflatiei aferenta lunii august inclusiv, de unde rezulta urmatoarele valori, care se regasesc in documentatia atasata, respectiv:

- pret apa potabila 4,83 lei/mc + tva
- pret apa uzata (canal) 4,11 lei/mc + tva

Pret apa potabila + apa uzata (canal) - 8,94/mc + tva = 9,74 lei/mc

Fata de situatia din documentatia atasata, conform Institutului National de Statistica rata inflatiei aferenta lunii septembrie este de 12,73%, motiv pentru care solicitam respectuos ca aprobarea preturilor apa potabila si apa uzata (canal) pentru UAT Alesd sa se faca cuprinzand si rata inflatiei aferenta lunii septembrie.

Preturile la apa si canal pe care le propunem spre aprobare, cuprinzand si rata inflatiei aferenta lunii septembrie sunt:

PRET APA POTABILA – 4,92 lei/mc + TVA

PRET APA UZATA (CANAL) – 4,19 lei/mc + TVA

Pret apa potabila + apa uzata (canal) - 9,11 lei/mc + TVA = 9,93 lei/mc

Va multumim pentru sprijin si colaborare!

Cu deosebit respect,

DIRECTOR GENERAL
Ing.Teodorof Claudiu-Radu

REZULTATELE FINANCIARE ȘI ECONOMICE

ale ANALIZEI COST BENEFICIU aferente proiectului:

**„Sistem integrat apă și canalizare - Îmbunătățirea infrastructurii de apă
și apă uzată în orașul Aleșd, județul Bihor”**

CUPRINS.....Error! Bookmark not defined.

LISTA TABELOR.....	3
Anexe	4
1. Analiza Cost Beneficiu – Evaluare economică și financiară	5
1.1 Rezumat	5
1.2 METODOLOGIE GENERALA.....	11
1.3 COSTUL DE INVESTITIE	13
1.4 COSTURI DE EXPLOATARE, INTRETINERE și ADMINISTRARE	14
1.5 ANALIZA CERERII	16
1.6 TARIFE și ANALIZA CAPACITATII DE PLATA	18
1.7 SUSTENABILITATE FINANCIARA.....	23
1.8 INDICATORII DE PERFORMANTA FINANCIARA A PROIECTULUI	25
1.9 ANALIZA ECONOMICA	26
1.10 ANALIZA DE SENZITIVITATE și RISC	30
1.10.1 Managementul riscurilor	30
1.10.2 Riscuri tehnice.....	31
1.10.3 Riscuri financiare	32
1.10.4 Riscuri institutionale	32

Anexe

- Anexa 1 Date de intrare
- Anexa 2 Costuri de investitie
- Anexa 3 Cerinta de apa și apa uzata
- Anexa 4 Costuri de operare
- Anexa 5 Venituri din exploatare și suportabilitate
- Anexa 6 Analiza financiara
- Anexa 7 Analiza economica
- Anexa 8 Prognoza macroeconomica

LISTA GRAFICELOR

Graficul 1-1 Prognoza costului de operare și intretinere aferent masurii propuse.....	7
Graficul 1-2 Evolutia medie a consumului specific	8
Graficul 1-3 Indicele de suportabilitate	11
Graficul 1-4 Analiza recuperarii complete a costului.....	12
Graficul 1-5 Graficul analizei de risc	18

LISTA TABELELOR

Tabel 1-1 Defalcarea costului total de investitie aferent proiectului-lei	6
Tabel 1-2 Rezumatul costurilor de operare și intretinere- alimentare cu apa	6
Tabel 1-3 Rezumatul costurilor de operare și intretinere- canalizare	7
Tabel 1-4 Prognoza cererii de apa.....	7
Tabel 1-5 Prognoza cererii de apa uzata	8
Tabel 1-6 Startegia de tarifare propusa	9
Tabel 1-7 Analiza de suportabilitate	10
Tabel 1-8 Indicatorii de performanta financiara ai proiectului	13
Tabel 1-9 Factorii de conversie considerate pe element de cost.....	14
Tabel 1-10 Ipoteze pentru calculul beneficiilor proiectului	14
Tabel 1-11 Rezumat al beneficiilor și costurilor economice ale proiectului, euro.....	15
Tabel 1-12 Rezultatele analizei economice – scenariul de baza	15

1. Analiza Cost Beneficiu – Evaluare economică și financiară

1.1 Rezumat

Prezentul raport constituie Raportul de Analiză Cost-Beneficiu (ACB) pentru proiectul „Sistem integrat apă și canalizare - Îmbunătățirea infrastructurii de apă și apă uzată în orașul Aleșd, județul Bihor” realizat prin Compania Națională de Investiții, finalizat în anul 2021 cu o valoare de 23 584 147,48 lei, conform Procesului verbal de recepție nr 32422/28.07.2021.

Analiza cost-beneficiu (ACB) este un instrument analitic și are scopul de a estima (din punct de vedere al beneficiilor și costurilor) impactul socio - economic datorat implementării proiectului de investiții propus, prin identificarea și cuantificarea monetară a efectelor investiției (financiare și non-financiare).

În cadrul unei ACB este evaluat impactul: financiar, economic, social, de mediu, etc.. Costurile și beneficiile sunt evaluate în cadrul scenariului “cu proiect” prin “abordarea incrementală”. Rezultatele sunt agregate pentru a identifica beneficiile nete și pentru a trage concluzii cu privire dacă proiectul este de necesar pentru societate și măsura de a fi pus în aplicare. În acest sens, ACB este un instrument de luare a deciziilor pentru a evalua dacă o investiție poate fi finanțată din resurse publice / bani publici.

ACB este necesară pentru a justifica faptul că proiectul propus se integrează în contextul obiectivelor politicii naționale și europene în domeniul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, că acesta este oportun din punct de vedere economic și necesită resurse publice nerambursabile pentru a deveni fezabil din punct de vedere financiar.

Analiza cost-beneficiu este realizată în conformitate prevederile legale în vigoare în corelare cu recomandările Comisiei Europene:

- HG 677/2017 privind aprobarea Metodologiei de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă;
- Ghidul pentru Analiza Cost-Beneficiu a Proiectelor de Investiții pentru perioada 2014-2020;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/207 al Comisiei din 20 ianuarie 2015 de stabilire a normelor detaliate de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește modelele pentru raportul

de progres, transmiterea informațiilor privind un proiect major, planul de acțiune comun, rapoartele de implementare pentru obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, declarația de gestiune, strategia de audit, opinia de audit și raportul anual de control și în ceea ce privește metodologia de realizare a analizei cost-beneficiu și, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, în ceea ce privește modelul pentru rapoartele de implementare pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană;

Indicatorii de performanță financiară ai proiectului sunt de 123.98% pentru RIR F/C și VAN F (C) - 20,54 mil lei, acest lucru demonstrând nevoia pentru finanțarea nerambursabilă. Rata rentabilității se datorează faptului că, întregul deficit de finanțat este acoperit de subvenția de la bugetul de stat și o parte importantă din infrastructura nouă, planificată în acest proiect îmbunătățește standardele de calitate și de mediu, acest lucru având un impact ridicat asupra costurilor și unul relativ scăzut asupra veniturilor.

Prețul și tariful în vigoare aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, sunt de 4,09 lei/m³ și 3,48 lei/m³ conform H.C.L. Aleșd nr. 80/ 25 mai 2022. Acestea sunt și tarifele inițiale ale strategiei de tarifare.

Pentru calcularea strategiei de tarifare s-au avut în vedere următoarele principii:

- asigurarea unui serviciu de calitate pentru toți cetățenii la un nivel al ratei de suportabilitate cât mai scăzut
- asigurarea sustenabilității pe termen mediu și lung a prestarării serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare
- asigurarea unui echilibru între U.A.T. și operator în ceea ce privește responsabilitățile, costurile și veniturile pe toată durata strategiei de tarifare (5 ani)
- îndeplinirea cerințelor legale privind contribuția minimă a cetățenilor pentru plata serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare

La calculul cheltuielilor pentru perioada strategiei de tarifare, s-au avut în vedere cheltuielile realizate la fundamentare prețului/tarifului actual avizat de A.N.R.S.C., care au ajustate/actualizate astfel:

A. pentru serviciul de alimentare cu apă

- pentru cheltuielile cu apa brută s-a avut în vedere actualizarea costului pentru anul 2023 în conformitate cu O.U.G. 52/2023 și apoi pentru anii ulteriori s-a avut în vedere ajustarea cu inflația în conformitate cu contractul în derulare cu Administrația Națională Apele Române,

valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	52,869	63,972	65,827	67,538	69,227

- pentru cheltuielile materiale s-a avut în vedere a ajustare anuală de 1%, fără ajustare cu inflația, ceea ce înseamnă de facto, o scădere a costurilor în termeni reali, care poate fi realizată doar prin eficientizarea utilizării resurselor în cadrul operatorului, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	230,227	232,530	234,855	237,204	239,576

- pentru cheltuielile cu energia electrică, s-au avut în vedere menținerea plafonării costului cu energia electrică până în anul 2024 la nivelul de 0,88 lei/KWh, iar ulterior s-a avut în vedere ajustarea prețului unitar cu o creștere în termeni reali de 1% și cu rata inflației prognozate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză - "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2022-2026", publicată în luna mai 2023, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	97,187	96,215	97,670	101,649	105,663

- pentru cheltuielile salariale s-a avut în vedere ajustarea acestora cu un factor de 0,75 (specific sectorului serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare) din valoarea estimată a creșterilor salariilor în termeni reali, prognozate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză - "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2022-2026", publicată în luna mai 2023, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	886,462	919,039	950,057	971,433	993,290

Precizăm faptul că nu s-a avut în vedere nici o majorare obligatorie a salariului minim pe economie aflat în plată.

- pentru cheltuielile cu întreținerea și reparațiile, servicii prestate de terți și alte cheltuieli de exploatare s-a avut în vedere a ajustare anuală de 1%, fără ajustare cu inflația, ceea ce înseamnă de facto, o scădere a costurilor în termeni reali, care poate fi realizată doar prin eficientizarea utilizării resurselor în cadrul operatorului, valorile rezultate fiind:

Tip cheltuială	An	2023	2024	2025	2026	2027
întreținerea și reparațiile	Valoare (lei/an)	102,955	103,985	105,025	106,075	107,136

servicii prestate de terți	Valoare (lei/an)	92,925	93,854	94,793	95,741	96,698
alte cheltuieli de exploatare	Valoare (lei/an)	276,565	279,331	282,124	284,945	287,795

B. pentru serviciul de canalizare

- pentru cheltuielile materiale s-a avut în vedere a ajustare anuală de 1%, fără ajustare cu inflația, ceea ce înseamnă de facto, o scădere a costurilor în termeni reali, care poate fi realizată doar prin eficientizarea utilizării resurselor în cadrul operatorului, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	73,908	74,647	75,393	76,147	76,909

- pentru cheltuielile cu energia electrică, s-au avut în vedere menținerea plafonării costului cu energia electrică până în anul 2024 la nivelul de 0,88 lei/KWh, iar ulterior s-a avut în vedere ajustarea prețului unitar cu o creștere în termeni reali de 1% și cu rata inflației prognozate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză - "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2022-2026", publicată în luna mai 2023, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	129,856	136,444	142,341	146,936	151,558

- pentru cheltuielile salariale s-a avut în vedere ajustarea acestora cu un factor de 0,75 (specific sectorului serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare) din valoarea estimată a creșterilor salariilor în termeni reali, prognozate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză - "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici 2022-2026", publicată în luna mai 2023, valorile rezultate fiind:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare (lei/an)	733,444	760,399	786,062	803,748	821,833

Precizăm faptul că nu s-a avut în vedere nici o majorare obligatorie a salariului minim pe economie aflat în plată.

- pentru cheltuielile cu întreținerea și reparațiile, servicii prestate de terți și alte cheltuieli de exploatare s-a avut în vedere a ajustare anuală de 1%, fără ajustare cu inflația, ceea ce înseamnă de facto, o scădere a costurilor în termeni reali, care poate fi realizată doar prin eficientizarea utilizării resurselor în cadrul operatorului, valorile rezultate fiind:

Tip cheltuiială	An	2023	2024	2025	2026	2027
întreținerea și reparațiile	Valoare (lei/an)	1,137	1,149	1,160	1,172	1,137
servicii prestate de terți	Valoare (lei/an)	89,337	90,230	91,132	92,044	89,337
alte cheltuieli de exploatare	Valoare (lei/an)	76,753	77,520	78,296	79,079	76,753

Pentru estimarea veniturilor s-au luat în calcul:

- nivelul tarifului estimat în baza formulei de ajustare cu inflația
- gradul de suportabilitate al populației
- o scadere a consumului specific de apă al populației, determinat de creșterea prețului apei, conform tabelului de mai jos:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Consum specific (litri / om / zi)	95	95	93	92	91

- o scadere a cantității de apă uzată generată, determinată de scaderea consumului specific de apă, conform tabelului de mai jos:

An	2023	2024	2025	2026	2027
Consum specific (litri / om / zi)	86	86	84	83	82

Strategia de tarifare propusă este:

STRATEGIA DE TARIFARE	Tarif initial la data de 1.06.2022	2023	2024	2025	2026	2027
	lei/m3	%	%	%	%	%
Preț apă	4,09	6,74 %	0%	17,8%	9,80%	9,50%
Tarif canalizare	3,48	6,75 %	0%	17,8%	11,50%	9,80%

Tarifele vor fi ajustate în termeni reali și cu inflația anuală la 1 ianuarie a fiecărui an, conform următoarei formule de ajustare tarifară:

$$P_{n+i}/T_{n+i} = P_n/T_n \times (1+a_{n+1}) \times (1+a_{n+2}) \times \dots \times (1+a_{n+i}) \times I_{n+i};$$

unde:

P_{n+i}/T_{n+i} – prețul/tarifal la data „n+i”;

P_n/T_n – prețul/tarifal inițial la data de 1.06.2022;

$a_{n+1}, a_{n+2}, \dots, a_{n+i}$ – ajustarea în termeni reali a prețului/tarifalului la data n+1, n+2,.. respectiv n+i;

I_{n+i} – inflația aferentă ajustării „n+i”, care se calculează conform următoarei formule:

$$I_{n+i} = \frac{IPC}{IPI}$$

Subliniem faptul că strategia de tarifare propusă, asigură echilibrul financiar al operatorului începând cu anul 2025, conform fluxului de numerar net de mai jos:

An	An de bază	▶▶▶ Proiecție ▶▶▶				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Venituri exploatare-incremental	2.300.902	2.638.897	2.677.284	3.230.853	3.690.738	4.175.898
Costuri O&M- incremental	-2.756.182	-2.769.718	-2.854.668	-2.929.341	-2.987.563	-3.046.792
FLUXUL DE NUMERAR NET	-455.280,25	-130.821,15	-177.383,29	301.512,32	703.174,73	1.129.105,90

1.2 METODOLOGIE GENERALĂ

Atât ACB financiară cât și cea economică au fost elaborate în conformitate cu principiile metodologice stabilite în “Ghidului pentru Analiza Cost-Beneficiu a Proiectelor de Investiții pentru perioada 2014-2020”, specific sectorului de apă din România, precum și cu principiile din metodologia de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă la nivel european.

Pe baza cerintelor din aceste documente, ACB este elaborată prin aplicarea “metodei incrementale”, pentru a asigura că numai beneficiile și costuri direct atribuibile proiectului sunt considerate în analiză. Având în vedere ca proiectul este construit pe o infrastructura deja existentă, o separare clară între veniturile și costurile generate direct de proiect este dificilă. Astfel, costul incremental și beneficiile incrementale sunt determinate prin prognozarea unui scenariu “cu-proiect”.

ACB financiară utilizează costuri și beneficii exprimate în prețuri financiare (de piață) în timp ce ACB economică este elaborată pe baza unor prețuri contabile, care sunt deduse din prețurile financiare. În plus, ajustări fiscale trebuie efectuate, pentru a deduce impozitele indirecte (ca de ex. TVA), subvențiile și platile efectuate sub forma de transfer, precum și corecțiile pentru externalități, pentru care de regulă nu există preț de piață.

Rata financiară de actualizare, folosită în analiza este de 4%, conform metodologiei ACB. Perioada de referință este de 30 de ani, anul 2022 este ultimul an istoric, iar 2023 este anul 1.

Date de intrare pentru ACB

Următoarele date de intrare au fost utilizate în elaborarea ACB:

- Parametrii macroeconomici folositi sunt aferenți Proiectului “Sistem integrat apă și canalizare - Îmbunătățirea infrastructurii de apă și apă uzată în orașul Aleșd, județul Bihor”, a se consulta Anexa 1 și Anexa 8
- Costul de investitie aferent proiectului, a se consulta Anexa 2
- Consum și cerere de apa pentru scenariul cu proiect, a se consulta Anexa 3
- Costurile de operare și intretinere, a se consulta Anexa 4
- Prognoza veniturilor operatorului si suportabilitatea populatiei, consultati Anexa 5
- Aspecte metodologice speciale privind ACB financiara

Metodologia speciala aplicata în ACB financiara este descrisa în detaliu în HG 677/2017 mentionata mai sus.

Cateva aspecte specific sunt prezentate în cele ce urmeaza:

Rata de actualizare utilizata pentru ACB financiara este de 4%, în conformitate cu Ghidul ACB.

Calculul indicatorilor de performanta financiara a proiectului se bazeaza pe fluxuri de numerar incrementale. Analizele sunt elaborate pe baza metodei fluxurilor de numerar actualizate (FNA), care alocă beneficii și costuri în timp, în anul în care se produc și apoi le actualizeaza pentru a exprima valoarea actuala a acestora. Componentele nemonetare, cum ar fi cheltuielile neprevazute (tehnice) și costul amortizarii nu sunt luate în considerare. În cele ce urmeaza sunt descrisi pasii metodologici pentru stabilirea indicatorilor financiari.

Indicatorii RFR/C (rata financiara de rentabilitate aferenta investitiilor) și VANF/C (valoarea actualizata neta aferenta investitiilor) sunt calculati pentru a evalua profitabilitatea financiara a investitiei. Acesti indicatori arata capacitatea veniturilor nete de a remunera costurile de investitii, indiferent de modul în care acestea sunt finantate.

1.3 COSTUL DE INVESTITIE

Urmatorul tabel prezinta costul total de investitie, defalcat în costuri eligibile și neeligibile, pentru proiectul „*Sistem integrat apă și canalizare - Îmbunătățirea infrastructurii de apă și apă uzată în orașul Aleșd, județul Bihor*”.

Tabel 1-1 Defalcarea costului total de investitie aferent proiectului-lei

Investitii

Nr.crt	Investitii - valori in lei		Cost total investitie	Cheltuieli neeligibile	Cheltuieli Eligibile
1	Proiectare	lei	1.010.737		1.010.737
2	Achizitie teren	lei	-		-
3	Cladiri si constructii	lei	20.805.831		20.805.831
4	Echipamente, utilaje si instalatii	lei	342.508		342.508
5	Cheltuieli diverse si neprevazute	lei	561.833		561.833
6	Publicitate	lei	-		-
7	Supervizare	lei	-		-
8	Asistenta tehnica	lei	863.239		863.239
9	Alte cheltuieli (probe tehnologice, teste, pregatire personal, etc)	lei	-		-
10	Sub-TOTAL	lei	23.584.148		23.584.148
11	TVA	lei	4.480.988		4.480.988
12	TOTAL	lei	28.065.136	-	28.065.136

Costul de reinvestire a fost previzionat pentru inlocuirea activelor construite prin proiect și alte proiecte de investitii, care au o durata economica de viata mai mica decat perioada de analiza (ex. echipamentul electro-mecanic). Perioada de inlocuire a activelor E&M incepe la 15 ani dupa initierea proiectului.

1.4 COSTURI DE EXPLOATARE, INTRETINERE și ADMINISTRARE

Previziunile privind costurile de exploatare, intretinere și administrare au fost estimate pe baza situatiilor financiare ale operatorului și includ costuri fixe (ex. intretinere, personal și administrare) și costuri variabile (ex. energie, consumabile, taxe evacuare apa uzata). Rezumatul costurilor de operare și intretinere, previzionate pentru masura de investitie propusa, pot fi observate în tabelele urmatoare.

Dupa cum a fost mentionat în abordarea generala, categoriile specifice de costuri de exploatare vor spori în termeni reali cu ratele de crestere anuala prezentate în modelul financiar al ACB, foaia de calcul "Input".

Tabel 1-2 Rezumatul costurilor de operare și intretinere- alimentare cu apa

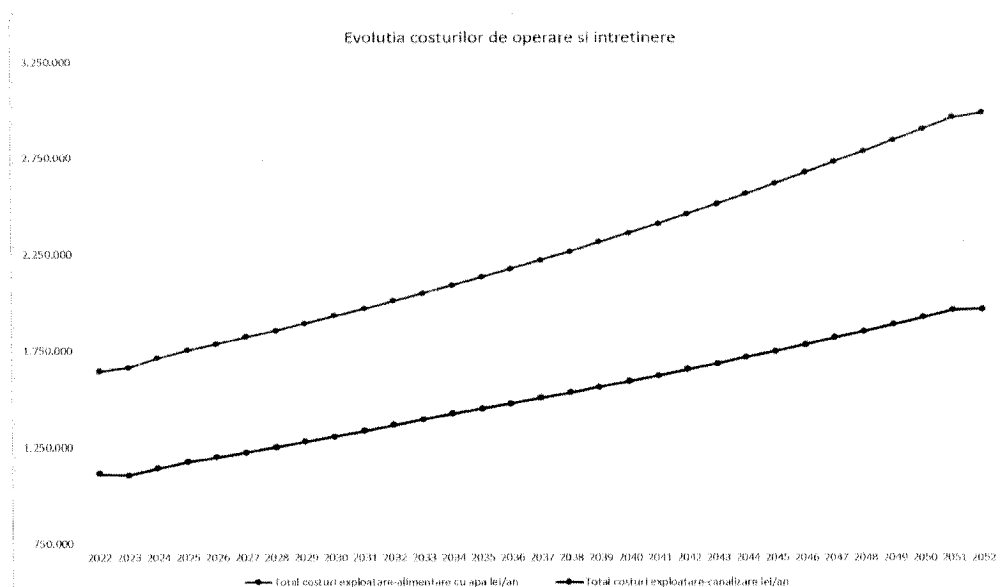
Costuri de exploatare-alimentare cu apa		2022	2025	2030	2040	2050
Cheltuieli cu apa bruta/tratata	lei/an	41.860	65.827	74.550	95.430	122.158
Cheltuieli cu materiale	lei/an	154.772	159.462	167.596	185.130	204.499
Cheltuieli cu energia electrica	lei/an	122.941	97.670	122.097	196.132	303.465
Cheltuieli salariale	lei/an	858.143	950.057	1.061.857	1.326.476	1.657.038
Intretinere si reparatii	lei/an	101.936	105.025	110.382	121.930	134.687
Sevicii prestate de terti	lei/an	92.005	94.793	99.628	110.052	121.565
Alte cheltuieli de exploatare	lei/an	273.827	282.124	296.515	327.537	361.805
Total costuri exploatare-alimentare cu apa	lei/an	1.645.484	1.754.957	1.932.626	2.362.687	2.905.218

Tabel 1-3 Rezumatul costurilor de operare și intretinere- canalizare

Costuri de exploatare-canalizare		2022	2025	2030	2040	2050
Materiale	lei/an	73.176	75.393	79.239	87.529	96.687
Electricitate	lei/an	161.937	142.341	170.682	210.067	238.842
Cheltuieli salariale	lei/an	710.014	786.062	878.564	1.097.505	1.371.007
Intretinere și reparatii	lei/an	1.126	1.160	1.219	1.347	1.488
Servicii prestate de terti	lei/an	88.452	91.132	95.781	105.802	116.871
Alte cheltuieli de exploatare	lei/an	75.993	78.296	82.290	90.899	100.409
Total costuri exploatare	lei/an	1.110.698	1.174.384	1.307.774	1.593.148	1.925.303

Graficul urmator compara evolutia costurilor de operare și intretinere pentru serviciul de

alimentare cu apa și canalizare, pentru masura de investitii propusa.

Graficul 1-1 Prognostul costului de operare și intretinere aferent masurii propuse

Asa cum a fost prezentat în tabelele și graficul de mai sus, implementarea proiectului va conduce la o crestere în termeni absoluti a costurilor de operare și intretinere.

1.5 ANALIZA CERERII

Urmatoarele prognoze privind cerererea de apa uzata, pentru scenariile „cu proiect” și „fara proiect” au fost folosite ca date de baza în analiza ACB.

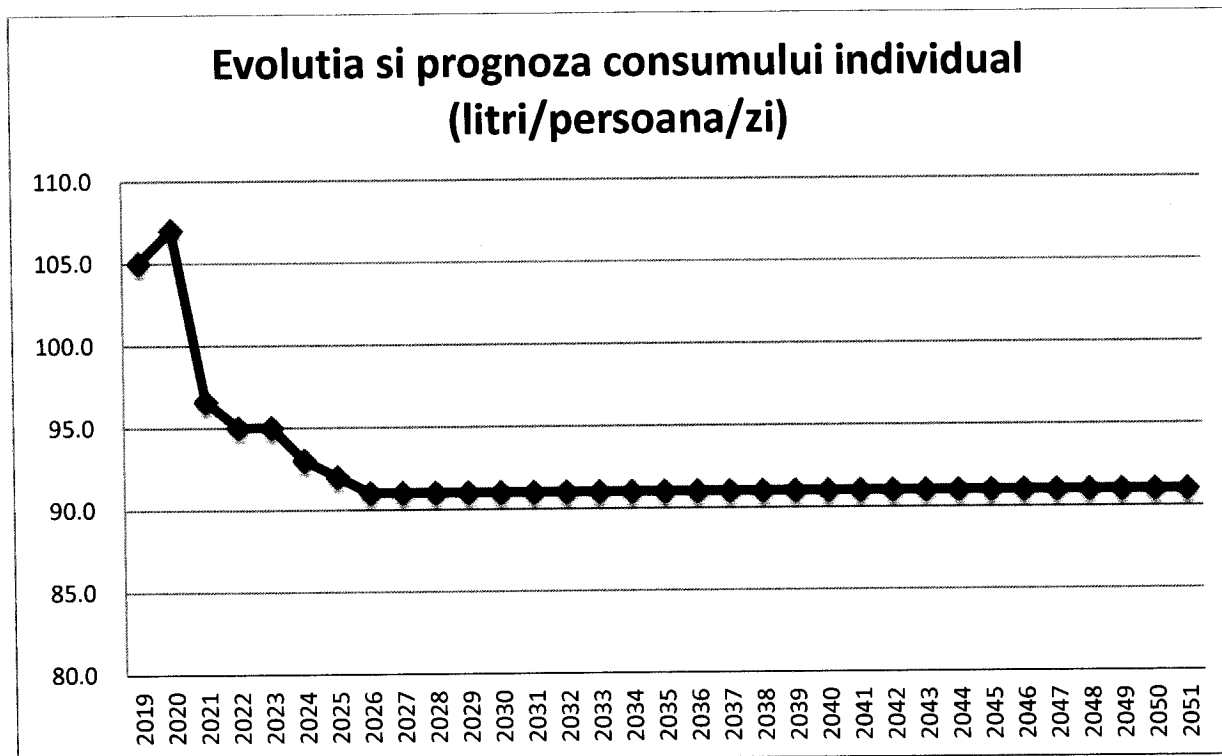
Tabel 1-4 Prognoza cererii de apa

1	Descriere	u.m	2022	2025	2030	2040	2050
1	Consumatori-apa	Nr. loc.	8.336	8.231	8.610	9.322	9.674
2	Consum specific	l/ om / zi	97	93	91	91	91
3	Consum casnic	mc /an	293.900	279.397	285.970	309.639	321.314
4	Consum non-casnic	mc /an	32.994	33.994	35.728	39.466	43.595
5	Consum total apa	mc /an	326.894	313.390	321.698	349.105	364.909

Tabel 1-5 Prognoza cererii de apa uzata

1	Descriere	u.m	2022	2025	2030	2040	2051
1	Consumatori-apa uzata	Nr. loc.	7.222	8.282	9.478	9.907	9.674
2	Consum specific	l/ om / zi	87	84	82	82	82
3	Consum casnic	mc /an	229.162	253.021	283.322	296.160	289.183
4	Consum non-casnic	mc /an	26.395	27.195	28.582	32.529	34.876
5	Consum total apa uzata	mc /an	255.557	280.216	311.904	328.689	324.059

Volumele de apa și apa uzata facturata prevazute sunt influentate atat de evolutia consumului specific de apa cât, nivelul prețului și al tarifului luat in calcul. Scaderea populatiei totale determină scaderi ale populatiei racordate, în orizontul de timp analizat, desi rata de conectare creste anual cu 1% pentru sistemul de alimentare cu apă si respectiv cu 2% pentru sistemul de canalizare. Graficul următor evolutia consumului specific. Acesta a fost determinat pe baza consumurilor determinate în zonele proiectului.

1.6 TARIFE și ANALIZA CAPACITĂȚII DE PLATA

Obiectivul analizei tarifelor și a capacității de plată a consumatorilor este acela de a determina nivelul tarifelor necesare pentru asigurarea sustenabilității financiare a operatorului, luându-se în considerare capacitatea de plată a clienților casnici. Analiza capacității de plată se bazează pe analiza tarifelor istorice și a celor prezente din zona deservită de operator, prognoza veniturii gospodărești, precum și prognozele cererii de apă și costul generat de investițiile prevăzute în proiect.

Următoarea secțiune prezintă majorările tarifare prognozate pentru serviciile de alimentare cu apă și apă uzată. Acestea au fost determinate ținând cont de

- sustenabilitatea financiară a operatorului
- menținerea capacității de plată a populației
- pragul de suportabilitate așa cum a fost definit de HG 677/2017
- Nivelul minim al contravalorii facturii raportat la nivelul veniturilor

În proiectarea strategiei de tarifare care să respecte principiile de mai sus, am utilizat următoarea abordare:

- Strategia de tarifare a fost proiectată pentru perioada 2023-2027;
- Tariful inițial din strategia de tarifare este tariful în vigoare;

Tabelul de mai jos prezintă creșteri în termeni reali (fără inflație).

Tabel 1-6 Strategia de tarifare propusă

STRATEGIA DE TARIFARE	Tarif inițial la data de 1.06.2022*	2023	2024	2025	2026	2027
	lei/m ³	%	%	%	%	%
Preț apă	4,09	6,74 %	0%	17,8%	9,80%	9,50%
Tarif canalizare	3,48	6,75 %	0%	17,8%	11,50%	9,80%

*) conform HCL ALEȘD nr. 80/25.05.2022

Tarifele vor fi ajustate în termeni reali și cu inflația anuală la 1 ianuarie a fiecărui an, conform următoarei formule de ajustare tarifară:

$$P_{n+i}/T_{n+i} = P_n/T_n \times (1+a_{n+1}) \times (1+a_{n+2}) \times \dots \times (1+a_{n+i}) \times I_{n+i};$$

unde:

P_{n+i}/T_{n+i} – prețul/tariful la data „n+i”;

P_n/T_n – prețul/tariful inițial la data de 1.06.2022;

$a_{n+1}, a_{n+2}, \dots, a_{n+i}$ – ajustarea în termeni reali a prețului/tarifului la data n+1, n+2,.. respectiv n+i;

I_{n+i} – inflația aferentă ajustării „n+i”, care se calculează conform următoarei formule:

$$I_{n+i} = \frac{IPC}{IPI}$$

unde:

IPC – indicele prețurilor curent, respectiv cel mai recent indice al prețurilor disponibil, la data solicitării;

IPI – indicele prețurilor inițial, de la data 1.06.2022;

indicele prețurilor – indicele prețurilor de consum total publicat lunar de Institutul Național de Statistică.

Prin excepție, în anul 2023, creșterea tarifară se va aplica începând cu data de 1 ale lunii următoare obținerii aprobărilor necesare.

Necesarul de flux de numerar pentru un sistem public de alimentare cu apa este dat de costurile de exploatare, investițiile de capital, costurile de înlocuire și cerințele privind serviciul datoriei. Nivelul proiectat al cheltuielilor se bazează pe o analiză a valorilor istorice înregistrate și pe modificările anticipate ale acestora datorat schimbărilor la nivelul operării și adăugării noilor facilități.

În acest scop, a fost luată în considerare următoarea abordare privind modul de calcul al contribuției veniturilor în proiectele de apă:

- pe termen scurt: contribuția va fi stabilită la un anumit nivel de recuperare a costurilor de exploatare, prin satisfacerea relației:

MAX ([2,5% din venitul gospodăriei medii]; OPEX + x% din amortizare)

Unde x%= un procent din amortizare (de la 0% la 100%), care se așteaptă să crească de la un an la altul. De notat că această amortizare trebuie să reflecte valoarea totală a activelor, indiferent de sursa de finanțare și proprietatea asupra activului. Durata de viață a activelor în scopuri de amortizare poate fi ajustată astfel încât să reflecte durata de viață utilă estimată a activelor mai degrabă decât strict principiile contabile.

- Pe termen lung: contribuția va spori la un nivel care să respecte următoarea relație:

MAX ([2,5% din venitul gospodăriei medii], OPEX + 100% din amortizare)

Se intelege faptul ca nivelul veniturilor medii vor fi acelea ale judetului în care este implementat proiectul.

Rezultatele aplicării politicii de mai sus pot fi rezumate astfel:

- O contributie minima este stabilita la [2,5% din venitul gospodăriei medii]
- Contributia reala va trebui sa fie mai mare, în vederea acoperirii atat a costurilor de exploatare, cat și a unui procent din amortizare. Acest scenariu este foarte posibil, cel puțin pe termen scurt
- Veniturile din tarif vor trebui sa acopere necesarul de flux de numerar, inclusiv costurile de inlocuire la nivelul perioadei investitiilor.

Nu exista probleme privind capacitatea de plata pentru locuitorii orașului Aleșd, jud. Bihor. Ratele au fost calculate pe baza unui consum specific de 95 l/cap de locuitor/zi, asa cum reiese din datele istorice si s-a tinut cont de factorul de elasticitate al consumului in raport cu pretul/tariful calculat.

Informatiile privind veniturile și cheltuielile gospodăriilor, respectiv consumul la nivel local nu sunt disponibile pe judet, astfel incat analiza porneste de la nivel national. Am utilizat corelatia dintre evolutia veniturilor la nivel national și principalii indicatori macroeconomici, iar aceasta este prezentata în urmatorul tabel.

Tabel 1-7 Analiza de suportabilitate

Imbunatatirea infrastructurii de apa si apa uzata in orasul Alesd, judetul Bihor		Date istorice	▶▶▶ Proiectii				
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Venituri familie						
10	Venitul familiei medii din Judetul Bihor	3.652	3.743	3.829	3.925	4.013	4.083
	Factura de apa si apa uzata pentru familia medie						
11	Consum individual de apa	97	95	95	93	92	91
12	Cantitatea individuala de apa uzata	87	86	86	84	83	82
13	Tariful mediu la apa (fara TVA)	4,09	4,83	4,8	5,9	6,6	7,4

14	Tariful mediu la canalizare (fara TVA)	3,48	4,11	4,1	5,0	5,7	6,4
15	Numar de persoane pe gospodarie (familia medie)	2,53	2,53	2,53	2,53	2,53	2,53
16	Factura unei gospodarii medii (inclusiv TVA)	58,51	67,96	67,96	80,65	90,48	100,57
17	Indicele de suportabilitate - familia medie	1,6%	1,8%	1,8%	2,1%	2,3%	2,5%

Pentru calculul ratei de suportabilitate au fost luate în considerare următoarele aspecte:

- Evolutia venitului gospodariei medii conform scenariului macroeconomic;
- Consumurile individuale medii de apa și apa uzata;
- Dimensiunea medie a gospodariei;
- Strategia de tarifare folosita în analiza financiara

Analiza Cost Beneficiu tine cont de veniturile disponibile nete ale gospodariilor, determinate prin scăderea din veniturile gospodăriilor a impozitelor asupra veniturilor și a contribuțiilor de asigurări sociale aflate în sarcina acestora, precum și a unor cheltuieli legate de producția gospodăriei (bănești și în natură), veniturile nete reprezentand acea parte a veniturilor care rămâne la dispoziția gospodăriilor pentru acoperirea cheltuielilor de consum și pentru economisire (conform Coordonate ale nivelului de trai în Romania-Veniturile și consumurile populatiei, cap. 2."Veniturile gospodariilor")

Prima concluzie care se desprinde din analiza este aceea ca veniturile gospodariei au sporit peste nivelul PIB-ului, tendința pe termen mediu și lung este de crestere echilibrata. Totusi este necesara o abordare prudenta, care sa ia în considerare doar un procent din cresterea PIB ca factor de crestere pentru veniturile gospodariei (intre 50-75%, conform prevederilor metodologice). Astfel, procentul din cresterea PIB care este luat în considerare, în analiza, începand cu anul 2026 este de 50% (procentul a fost ales pe baza asteptarilor operatorului și pe baza indicatorilor socio-economici ai județului Bihor, raportat la media regionala și nationala).

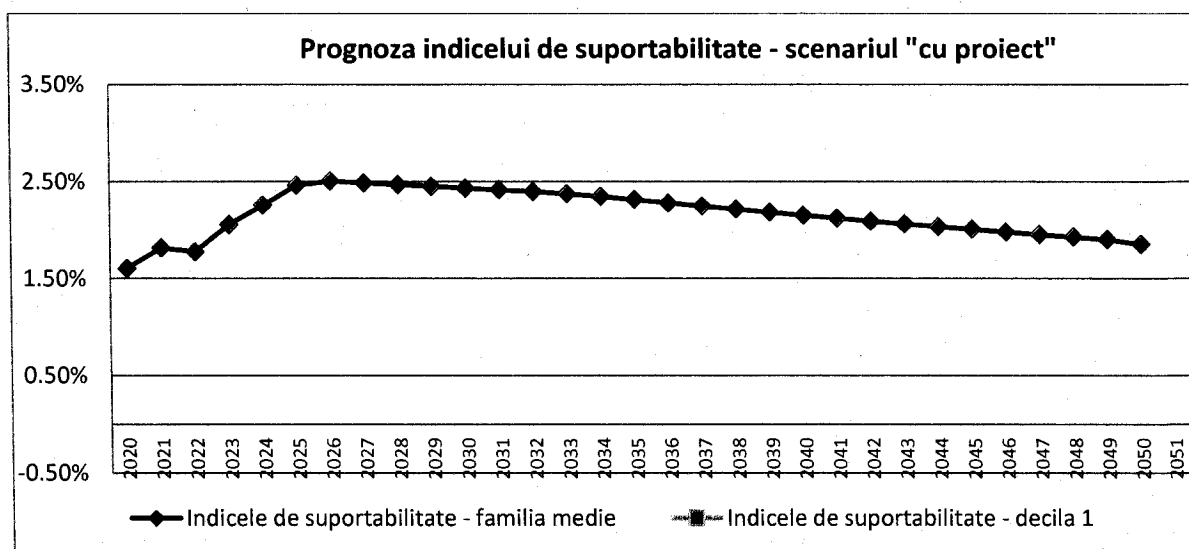
În cazul județului Bihor va fi utilizat un factor de corecție de 81% pentru determinarea venitului familiei în cadrul analizei de suportabilitate. Acesta a fost calculat prin raportarea salariului mediu net la nivelul județului Bihor la salariul mediu net de la nivel național (an

2021).

Analiza a ținut cont de **veniturile disponibile nete ale gospodariilor**, determinate ca diferența între veniturile banesti și cheltuielile cu impozite și taxe (diferența, reprezentată de veniturile în natura fiind irelevantă pentru analiza capacității de plată a consumatorilor).

Cele mai recente date statistice oficiale privind **mărimea medie a gospodăriei la nivel județean** au fost publicate de INS. Deoarece nu sunt disponibile date mai recente la nivel județean, mărimea gospodăriei pentru perioada 2019 – 2021 a fost estimată luându-se în considerare datele oficiale la nivel național ca referință, respectiv 2,53 locuitori / gospodărie.

Luând în considerare ipotezele menționate mai sus, proiecția cererii și strategia de tarifare prezentate în capitolele anterioare, vom obține următoarea evoluție a indicelui de suportabilitate:

Graficul 1-3 Indicele de suportabilitate

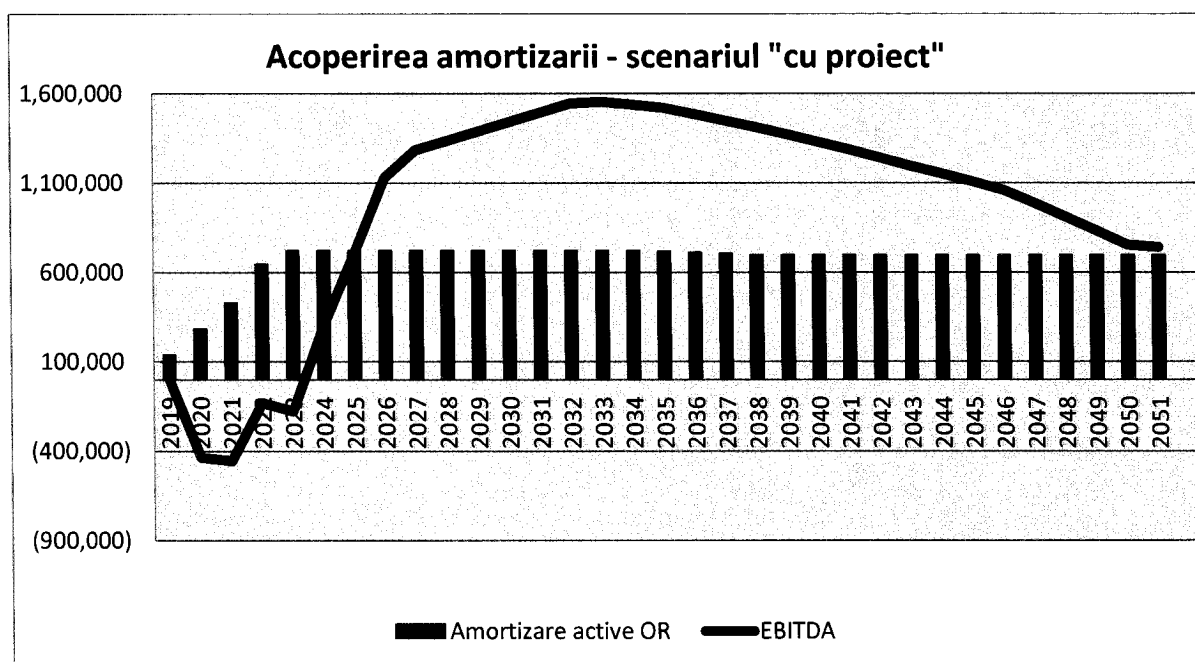
Figura indică faptul că limita minimă de suportabilitate este atinsă pentru a putea acoperi costurile de exploatare și amortizarea. Totuși, în toți anii analizei, indicele de suportabilitate este sub nivelul de 3,5%, ceea ce înseamnă că strategia de tarifare propusă poate fi considerată ca suportabilă. De asemenea condiția minimă este asigurată prin acoperirea OPEX + 100% din amortizare, așa cum solicită HG 677/2017.

1.7 SUSTENABILITATE FINANCIARA

Proiectul este sustenabil financiar atunci cand riscul de a ramane fara numerar în viitor, pe termen mediu, chiar daca in primii ani este negativ. In partea a doua a strategiei de tarificare, se asteapta sa fie ca fluxul de numerar sa devina pozitiv. De asemenea, operarea este considerata a fi sustenabila intr-o perioada urmatoare dupa implementarea principiului de recuperare completa a costurilor (atat a celor din investitii cat și a celor din exploatare).

		▶▶▶ Proiectie ▶▶▶					
An		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Valoare reziduala a investitiei	LEI						
Venituri exploatare-incremental	LEI	2.226.334	2.638.897	2.677.284	3.230.853	3.690.738	4.175.898
Costuri O&M- incremental	LEI	-2.756.182	-2.769.718	-2.854.668	-2.929.341	-2.987.563	-3.046.792
Cost Investitie	LEI	0	0	0	0	0	0,00
Reinvestiri	LEI						
FLUXUL DE NUMERAR NET		-529.847,82	- 130.821,15	-177.383,29	301.512,32	703.174,73	1.129.105,90

Soldul final al fluxurilor de numerar indica valori pozitive pentru toti anii analizati, indicand sustenabilitatea implementarii și operarii investitiei, acesta fiind o prima dovada evidenta în acest sens.

In figura de mai sus am analizat capacitatea EBITDA (Castiguri inainte de dobanzi, taxe, amortizare) de a acoperi costurile de amortizare aferente intregii infrastructuri de apa și apa uzata. Analiza indica în mod clar faptul ca EBITDA ajunge sa acopere costul complet de amortizare al infrastructurii de apa și apa uzata pana la sfarsitul perioadei de analiza. Aceasta concluzie este dovada unei operari sustenabile și a recuperarii complete a costurilor.

Majorarile tarifare ii permit Operatorului sa acumuleze rezerve financiare pentru investitiile viitoare. Fluxul de numerar disponibil la sfarsitul fiecarui an, din perioada de referinta este pozitiv și se refera la intreaga activitate a Operatorului Regional.

1.8 INDICATORII DE PERFORMANTA FINANCIARA A PROIECTULUI

Indicatorii de performanta financiara (RFR și VANF) ai proiectului sunt prezentati în urmatorul tabel:

Tabel 1-8 Indicatorii de performanta financiara ai proiectului

	Descriere	RIR F/C fara asistenta financiara	
1	Rata interna de rentabilitate (%)	123,98	(RIR F/C)
2	Valoare actualizata neta (euro)	15.755.07	(VAN F/C)

Valoarea actualizata neta financiara (VANF) cat și rata interna financiara de rentabilitate (RFR), ambii indicatori aferenti investitiilor (/C) reflecta necesitatea unui sprijin financiar pentru proiect.

Profitabilitatea financiara scazuta a acestui gen de proiecte comparativ cu proiectele comerciale poate fi explicate prin faptul ca o parte semnificativa a noii infrastructuri planificate în cadrul proiectului are ca scop principal imbunatatirea serviciului și a standardelor de calitate a mediului, care are un impact redus asupra veniturilor. Tinand cont de rezultatele analizei economice (vezi mai jos), în concluzie, profitabilitatea financiara scazuta a proiectului poate fi justificata de beneficiile economie și de mediu majore generate de proiect.

1.9 ANALIZA ECONOMICA

Dupa cum este prevazut în Regulamentele UE, trebuie realizata o analiza economica în vederea stabilirii gradului de contributie al proiectului la bunastarea generala. Exista doua motive principale pentru care analiza cost-beneficiu este necesara pentru proiectele de mare importanta:

- Pentru a evalua daca proiectul merita co-finantat;
- Pentru a evalua daca proiectul necesita co-finantare.

Analiza economica face referire la prima sarcina. Daca valoarea actuala neta economica a proiectului (ENPV) este pozitiva, atunci societatea (regiunea/tara) este avantajata de derularea proiectului deoarece beneficiile acestuia depasesc costurile. Prin urmare, proiectul ar trebui sa primeasca asistenta din partea fondurilor publice nationale sau externe și sa fie cofinantat, daca este cazul.

În acest scop, costul financiar al proiectului trebuie sa fie transformat în cost economic prin factori de conversie adecvati și trebuie sa fie comparat cu beneficiile economice ale proiectului prin metoda valorii prezente.

Ipotezele și metodele de calcul a indicatorilor economici (ENPV, ERR și raportul cost/beneficiu) sunt prezentate în cadrul Modelului Financiar Analiza Cost-Beneficiu, foaia "Analiza economica".

Analiza economica se bazeaza pe urmatoarele ipoteze:

- Perioada pentru evaluarea economica este 2023 – 2051;
- Anul de referinta pentru evaluare este 2022;
- Toate valorile costurilor și beneficiilor sunt exprimate în preturi constante;
- Rata de actualizare utilizata în calcularea VAN este 4%

Cuantificarea costurilor și beneficiilor economice s-a realizat în conformitate cu Ghidul ACB.

Costurile de investiție și cele de operare și întreținere au fost transformate din termeni financiari în termeni economici prin aplicarea corecțiilor fiscale și conversia preturilor de piață în preturi contabile. Următorii factori de conversie au fost considerate în analiză.

Tabel 1-9 Factorii de conversie considerate pe element de cost

Element de cost	Coefficient de conversie
Bunuri comercializate	1
Bunuri necomercializate	1
Forța de muncă calificată	1
Forța de muncă necalificată	0.51
Achiziția de teren	1
Transferuri	0

Următoarele ipoteze au fost formulate în calculul acestor externalități negative:

Tabel 1-10 Ipoteze pentru calculul beneficiilor proiectului

Beneficiile proiectului			
Tip	Baza de calcul	Valoare monetară	Comentarii
Acces la apă potabilă	Nr. Gospodării din aria deservită	195 Euro/gospodărie/an (valoare la nivelul anului 2014)	Valorile pentru anii următori ai proiecției vor crește cu creșterea
Îmbunătățirea corpurilor de apă (valoare folosință)	Nr. Persoane ce locuiesc în aria deservită	26.5 Euro/persoană/an (valoare la nivelul anului 2014)	Valorile pentru anii următori ai proiecției vor crește cu creșterea
Îmbunătățirea corpurilor de apă (valoare ne-folosință)	Nr. Gospodării din aria deservită	0.004 – 0.011 Euro/gospodărie/an/KM râu	
Economii la consumator – puțuri private	Nr. Gospodării nou conectate	406 Euro/ gospodărie/an	
Economii la consumator – eliminare nămol	Nr. Gospodării nou conectate	448 Euro/ gospodărie/an	

Economii la operator – extracția apei	Economii incrementale apă (în m3)	Taxă extracție apă (Apele Române)	
Economii la operator – consum de energie	Economii emisii CO2 (în tone)	De la 25 Euro/tonă în 2010 la 45 Euro/tonă în 2030	

Sursa: Ghidul pentru Analiza Cost-Beneficiu a Proiectelor de Investitii. Instrument de evaluare economica pentru politica de coeziune 2014-2020” (Decembrie 2014)

Tabelele urmatoare prezinta beneficiile economice totale și costurile economice aferente proiectului.

Tabel 1-11 Rezumat al beneficiilor și costurilor economice ale proiectului

Nr.crt	Beneficii	Valoare unitara	Total valoare (in euro,	% din total beneficii
1.	Accesul la apa potabila	-	19.578.033	68,6%
2.	Imbunatatirea calitatii apei	-	3.801.305	13,3%
3.	Economii de costuri pentru clienti - puturi private	-	151.740	0,5%
4.	Economii de costuri pentru clienti - evacuarea apelor uzate	-	427.855	1,5%
5.	Imbunatatirea surselor de apa (valoare de nefolosire)	-	861	0,003%
6.	Economii de costuri pentru operator – cu apa bruta	-	4.599.314	16,10%
	Costuri	Valoare unitara	Total valoare (in euro,	% din total costuri
1.	Costuri economice de capital		-1.661.114	13,0%
2.	Costuri de operare economice incrementale pentru sistemul de apa și canalizare		-11.142.922	87,0%

Analiza arata ca beneficiile economice ale proiectului depasesc costurile economice (pentru un VANE de 15,4 milioane euro). Raportul B/C este 2,23 semnificativ în raport cu valoarea de referinta (peste 1).

Tabel 1-12 Rezultatele analizei economice – scenariul de baza

	Parametrii și indicatori	Valori
1	Rata sociala de actualizare (%)	5%
2	Valoare actualizata neta economica (ENPV) (in euro)	15.428.926
3	Raportul beneficiu-cost	2,23

Acestea sunt rezultate pozitive pentru beneficiile și costurile cuantificabile. Cu privire la punctele nequantificabile, beneficiile așteptate sunt de asemenea importante și semnificative. Impactul pozitiv asupra dezvoltării regionale economice și sociale (prin intermediul contribuțiilor pentru a îmbunătăți condițiile cadru) vor compensa cu siguranță posibilele dezavantaje în cazul în care rezultatele analizei cantitative se deteriorează.

1.10 ANALIZA DE SENZITIVITATE ȘI RISC

În conformitate cu ghidul metodologic, următoarele etape au fost aplicate în analiza de senzitivitate și risc:

- (i) Test pentru variabilele critice,
- (ii) Identificarea valorilor de comutare,
- (iii) Analiza probabilității producerii riscului (pe baza scenariilor pesimist/optimist).

Analiza financiară de senzitivitate s-a realizat pe baza variațiilor costului total de investiție, costului de operare, tarifului mediu pentru apă și apă uzată și cererii de apă. În analiza economică, variabilele cheie analizate au fost: costul economic de investiție, costul economic de operare și beneficiile economice.

Principalele riscuri identificate în implementarea proiectului sunt:

- întârzieri în realizarea achizițiilor;
- lipsa de interes din partea furnizorilor de servicii și lucrări;
- întârzieri în desfășurarea contractelor de lucrări.

1.10.1 Managementul riscurilor

Tehnici de control a riscului recunoscute în literatura de specialitate se împart în două mari categorii:

- tehnici care reduc probabilitatea de apariție a riscurilor (frecvența);
- tehnici care reduc impactul riscurilor (severitatea).

Aceste tehnici de control a riscului pot fi adaptate la riscurile identificate la proiect, astfel:

Nr. Crt	Risc	Măsuri de management al riscurilor
1.	<i>Riscuri financiare – depășirea costului investiției</i>	Estimarea cât mai realistă a creșterii prețurilor pe piață; Asigurarea în bugetul local și în bugetul companiei (operatorului regional) a cel puțin sumei aferentă contribuției proprii;

2.	<i>Lipsa de interes din partea furnizorilor de servicii și lucrari</i>	Pentru reducerea acestor riscuri se vor utiliza toate metodele legale de a informa eventualii ofertanti despre intentiile operatorului regional de a implementa acest proiect și contractele pe care acesta le presupune.
3.	<i>Intarzieri în desfasurarea contractelor de lucrari</i>	Responsabilul tehnic se va implica direct și va supraveghea atent modul de executie al lucrarilor, avand o bogata experienta în domeniu; el va implica asistenta tehnica și va tine legatura stransa cu aceasta. Se va implementa un sistem foarte riguros de supervizare a lucrarilor de executie. Acesta va presupune organizarea de raportari partiale pentru fiecare stadiu al lucrarilor în parte. Acestea vor fi prevazute în documentatia de licitatie și la incheierea contractelor;

Pentru a analiza proiectul de investitii s-au luat în considerare riscurile ce pot apărea atât în perioada de implementare a proiectului cât și în perioada de exploatare a obiectului de investiție.

1.10.2 Riscuri tehnice

Această categorie de riscuri depinde direct de modul de desfășurare al activităților prevăzute în planul de acțiune al proiectului, în faza de proiectare sau în faza de execuție:

- a) Obligativitatea repetarii procedurilor de achizitii datorita gradului redus de participare la licitatii;
- b) Obligativitatea repetarii procedurilor de achizitii datorita numarului mare de oferte necomforme primite în cadrul licitatiilor;
- c) Executarea defectuoasa a unei/unor părți din lucrări;
- d) Nerespectarea normativelor și legislatiei în vigoare
- e) Dificultăți în angajarea și instruirea personalului specializat necesar functionarii centrului. Administrarea acestor riscuri consta in:
 - a) Managerul de proiect, impreuna cu responsabilul juridic și responsabilul tehnic se vor ocupa direct de colaborarea în bune conditii cu entitatile implicate în implementarea proiectului;
 - b) Responsabilul tehnic se va implica direct și va supraveghea atent modul de executie al lucrarilor, avand o bogata experienta în domeniu; se va implementa un sistem foarte riguros de supervizare a lucrarilor de executie. Acesta va presupune organizarea de raportari partiale pentru fiecare stadiu al lucrarilor în parte. Acestea vor fi

prevazute în documentatia de licitatie și la incheierea contractelor;

- c) Se va urmări încadrarea proiectului în standardele de calitate și în termenele prevazute;
- d) Se va urmări respectarea specificațiilor referitoare la materialele, echipamentele și metodele de implementare a proiectului;
- e) Se va pune accent pe protecția și conservarea mediului înconjurător;
- f) Procesul de recrutare a personalului va avea în vedere calificarea corespunzătoare posturilor. Se vor utiliza toate mijloacele de informare disponibile, inclusiv site-uri de recrutare.

1.10.3 Riscuri financiare

a) Creșterea nejustificată a prețurilor de achiziție pentru lucrările, utilajele și echipamentele implicate în proiect;

b) Modificări majore ale cursului de schimb;

c) Lipsa surselor financiare pentru cofinanțare. Administrarea riscurilor financiare:

a) Asigurarea condițiilor pentru sprijinirea liberei concurențe pe piață, în vederea obținerii unui număr cât mai mare de oferte conforme în cadrul procedurilor de achiziție lucrări, echipamente și utilaje;

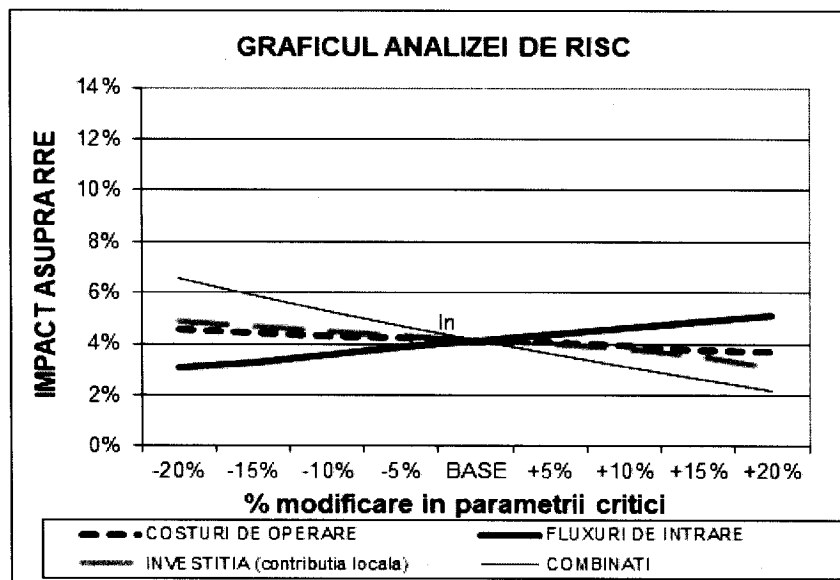
b) Estimarea cât mai realistă a creșterii prețurilor pe piață;

c) Asigurarea în bugetul local și în cel al operatorului a cel puțin sumei aferentă contribuției proprii.

1.10.4 Riscuri instituționale

a) Comunicarea defectuoasă între entitățile implicate în implementarea proiectului și executanții contractelor de lucrări și achiziții echipamente și utilaje;

Luând în considerare riscul modificării anumitor variabile cheie, cărora li s-au asociat probabilitățile de apariție, a fost determinat următorul grafic de analiză a riscurilor pentru acest proiect, analizând impactul acestor riscuri asupra indicatorului RRE.

Graficul 1-5 Graficul analizei de risc

Proiectul este benefic pentru societate, conducand la o mai buna utilizare a resurselor de apa și creand locuri de munca temporare pe perioada lucrarilor (raportul beneficia costuri = 2,18%, mai mare decat valoarea de referinta).

In structura de finantare propusa proiectul este robust din punct de vedere economic și financiar, fara a iesi din parametrii la variatii destul de mari ale variabilelor cheie.

Concluzia generala de la analiza cantitativa de senzitivitate și risc este aceea ca proiectul este fezabil din punct de vedere economic și ca riscul proiectului este scazut.